

ادبیات عمومی و تحریر علمی

هفته‌ای سیاسی، علمی و ادبی غزته‌در

جلد : ۲

سنه : ۱ ۲ ذی الحجه ۱۳۳۵ / جمعه ایرتسی ۲۲ ایلول ۱۹۱۷ نوامبر ۳-۳۴

عبدالحق حامد بکک سلیمان نظیف بکک جوابی [*]

نورعینم،

۱۱ شباط ۱۹۱۷ تاریخی تلطیفنامه کریمانه کزی بر قاچ کره او قودم و حتمده کی ملتفتانه بیانانگیز و تشکرات معتاده ایله مقابله ایدیله جک درجه لک فوقنده در . برخی زماندن بری مألوف و مأنوس اولدیم بومأثر اخلاص و محبت ، قلبده اوله برحس عمیق شکران وجوده کتیرمشدرکه سزی کوردکجه و سوکیلی خیالنگز کوزمک اوکنه کلدکجه موجودیت قیمتدارینی متضاهفاً واک مقدس حسیات وطنیه‌له مترادفاً عقل واذعان حقیرانه‌مه تبشیر ایدر .

جنتمکان پدرکزک اثر اصیل قدر شناسیسنه اقتدایه رغبتکیز ، وینه اجداد کرامکزدن موروث اولان نباحت و نجاتکیز برکاتندن اوله رق بوعبد پریشانحالک مکاتیب صورتنده کی اوراق پراکنده سنی جمع و تلفیق حصر اهتمام ایله او یولده تصادفی طبیعی بولنان مشکلاتی حل و اقتحام ایدیشکزی دوشوندیکم زمانلرده دیدیکم حس شکران وحمده برده محجوبیتله قاریشیق ، منت ابدیه شککنده بر حالت روحیه منظم اولبور . نصل اولماسون که سزک کلک دبیر شمشیر تأثیرکزدن مدد رسیده اولامش اولسه او مکتوبلر کی کندیسناکده گننام اوله جنی بی اشتباه اولان صاحبزینک نام حقیری ، وینه سزک توجهکزله بوگون برر شاعر اعظم اولبور ! . بوسوزلرمی تواضع ویا محویته حمل ایتهمکزی رجا ایدرم . محکوم محو اولان انسانک محویتدن بشقه هیچ بر ادعاسی اولاملی در . البته ذات ادیبانه کزده بنده کز قدر انسانلرک عجزلرینی شایان صراحت وکبر و نخوتلرینی شایان تمسخر بولورسکیز . و برده اعتقاد عاجزانه محجه اونلرک مظهریت و محرومیتلری تمامیه فطرته عائددر ، بر درجه ده که مخلوقی ثنا ایتمش اولق ایچون خلاقه دعا ایتلی و فنا کوزمک ایچون ده اونک خالقنی دوشونملی در دییه بیلیرم . ذاتاً صریت و محدودیتلر تلقیات متفاوته سنه کوره تبیین ایدر دکلی ؟ . مثلاً شاعریت بر صنف خلق نظرنده بر وصف ممتاز ایسه ، دیگر بر صنف ناس عندنده بر صیت حرف اندازدر . و بر مملکتده لامارتین رئیس جمهور ، یاخود شاتو بر بیان سفیر کبیر

[*] سلیمان نظیف بکک مکتوبی (ادبیات عمومی مجموعه سی) نک کچن نسخه سنده در .

الطاف حسین حالی) نك آثار منظومه سی طبقات خلقه ، آوروپاده بیله نادر کوریلچك درین بر تأثیر اجرا ایدیوردی . بو ذاتك اك مشهور شاه - اثری اولان (مثنوی مد و جزر اسلام) ی چوچقردنی اختیارله قدر هرکس ازبر بیلیر . (حالی) نك بعض آثار ی آوروپا لسانلرینه ده ترجمه ایدلشد . انگلیز محیط المعارفی ، کندیسندن بحث ایدرکن دیورکه : « هیچ بر زمان برملتك نقائصیه معایی بوقدر قوتلی بر قرباجله و بوقدر بویوک بر صمیمیتله یوزینه ووریلماش و بو حرکت بوقدر اخلاقی بر صورتده یاپیلماشدر . بونك نفوذی بوکون بوتون هندستانده موجوددر و دور ترقینك اك بویوک سواقتندن بری اولمشدر . »

بوندن باشقه (پروفیسر آزاد) اسنده بر ادبیات آثاری ده مقبولیت عامه یه مظهردر : آب حیات ، قصص هند و دربار اکبر نامنده کی آثاری بویوک بر شوق و محبتله اوقونور .

آثار مشهوره ایچنده اونوتولماسی لازم کلن دیگرلری ده شونلردر : ایکنجی سید احمد خانك درین تدمعانه استناد ایدن (آثار الصنادید) ی آوروپاده شهرت قازانمش مخلصاتدن اولدینی کی ، مولوی (ذکاء له) ك بویوک هندستان تاریخی ده عینی قیمتده در . حافظ مولوی نذیر احمد ایسه هندك اك مشهور اکابرنددر؛ حتی بو ذاتی انگلیزلرك (چارلس دیکنس) لرینه بیله فائق عدایدرلر ، حکایه لری پك کوزل اولدینی کی قرآن کریم ترجمه سیله بعض دینی و اخلاقی اثرلری ده پك زیاده تأثیر ایتمشدر . خصوصیه خطابتده کی اقتداری پك فوق العاده اولدینندن (طوطی هند) لقییه یاد اولنور . علی کزه دارالفنون کیرینی تأسیس ایچون امانه طویلانیکن ، معاونت شخصیه سندن ماعدا نطقلریله ده اسلامی ارشاد ایله بر جوق مبالغ جم ایتمشدی . عالم اسلامك سیاحی علامه شبلی نك آثار تاریخیه و اعمار ملیه نك نفوذی ده غایت دریندر .

بونلردن باشقه بوراده ساده تعدادی بیله امکان خارجنده اولان پك جوق ارباب علم و قلم واردرکه ، ایچلرندن اردوجه نك (والترسقوط) ی صاییلان تاریخی رومانلر محرری مولوی عبدالحلیم شرری ایله حیات حقیقه دن ملی رومان محرری محمد عبدالرشد خیری یی ذکر ایتمه مك قابل دکلدر . بو صورتله بزم اردوی معلا ، بوکون دینی ، سیاسی ، اجتماعی و علمی بویوک بر لسان شگنده و شیمدیلک سیف ایله دکل ، قلمیله مدعش بر قوت حالنده تظاهر ایتکده در . بوکونکی رؤسای قلمده ، اسکی سرعسكرلر کی ، آوروپایه تفوق ایچون چالیشیور .

بو اردو لسانی ویا لسان اردوسی ، هر حالده بر کون اسکی اردوی معلابی جانلاندر اچقدر .

محمد عبدالجبار ضیری

کوستاو لوبونك آثارندن :

فرانسه اختلالی و روحیات انقلابات

الهی سنه مدتله فرانسه یی آلت اوست ایدن [ره فورم] کی وقایع و حادثات ، سوائق و مؤثرات عقلیه ایله تعین و تکون ایتمه مش اولدینی حالده ، بومؤثرات ، مؤلفات جدیدده اسباب موجب اولیق اوزره کوسترلمکده در . مثلاً [لاویس ورامبو] نك [تاریخ عمومی] سنده [ره فورم] حقنده شو ایضاحانی اوقویوروز : « ره فورم ، اینجیل شریفك مطالعه سندن و ملاحظات شخصیه دن شوراده » بوراده خلق عننده و محدود الفکر آدملرده حاصل اولان بر وجدان اعتقاد پرور و جرأتکار بر « ادراکك الجاآتیه وجود بولان اختیاری بر حرکتدر . »

بومورخینک مسروداتی خلافت اوله رق قطعیته اتیان اوله بیلورکه بوقیل حرکات ، هیچ بر وقت اختیاری اولدیغی کی وجود بوله لرینه ده عقل و منطقک هیچ بر دخل و تأثیری یوقدر . دنیاده نیجه تحولاته سبب اولان معتقدات سیاسی و دینیته نك بتون قوتی ، مرضی و مرضی عناصردن تحصیل ایتدیکندن ، عقل و منطق بونلری نه میدانه کتیره بیلر نه ده تبدیل شکل ایتلرینه باعث اولور . سیاسی و یا دینی اولسون ، معتقداتک اصل منشای ایله تابع اولدقلری قوانین مشترکدر حتی بونلر اکثریا عقل و منطقک کلاً خلافت اوله رق وجود بولو . [بودیزم] ، [اینیامیزم] ، [ره فورم] ، [ژاقوبنیزم] و [سوسیالیزم] مسالکی ، فکرک آیری آیری برر شکلی کی کورینور . حالبوکه کافه سی عینی مرضی و مرضی اساسات اوزرینه مبتنی و منطق عقلی ایله هیچ بر مناسبتی اولیان قوانینه تابعدر .

اختلالات سیاسی ، روحده تأسس ایدن معتقداتک نتیجه سی اوله بیلر ، انجق اولره وجود ویرن پک چوق اسباب سائر و اردر . عدم ممنونیت ، ترکب اساسیلرینک تظاهریدر . بو عدم ممنونیت تعمم ایدنجه ، اکثریا حکومتله مبارزه ایدم جک قدر قوی بر فرقه تشکیل ایدر . عدم ممنونیت ، تأثیراتی کوستره بیلیمک ایچون ، هر حالده اوزون بر زمانک محصولی اولمیدر .

اونک ایچوندرکه بر اختلال ، دیکرینی تعقیب ایدن و ختام بولاق دکل ، تکاملده ابراز عجالت کویسترمش بر حادثه در . مع مافیه چین ، ترکیا ، پورتغال ، بره زلیلا اختلالاتی کی زمانزده ظهور ایدن اختلالاتک کافه سی ، بر دنبره ظهور ایدرک حکومتلری ده ویرن آتی برر حرکت ماهیتندن وجودلی بولمیشلردر .

اساساً صوک درجه محافظه دار اولان ملل واقوام ، ظن و تخمینک بسبتون خلافت اولق اوزره ، اک شدید اختلالاته سبب اولورلر ، چونکه بونلر ، محافظه کار اولق طولایسیله ، محیطک تحولاته آلیشه جق قدر تدریجی بر صورتده تکمل ایتکی بیامدکارندن ، آرده ده حاصل اولان فرق و تفاوت ، درجه قصوایی بولونجه ، اونک سوائق و الجا آتیه بر دنبره تبعیت و انقیاده مضطر قالیرلر . ایشته بویله آتی تکامل ؛ بر اختلال وجوده کتیرر .

متراید بر ترقی ایله محیطه کوره توفیق حرکات ایدن ملل واقوام ده هر وقت اختلالاته معروض قالمقن وارسته دکلدرلر . انکله رده ، بر طرفدن مطلقیتله اداره امور ایتک ایستین مقام حکمداری ودیکر طرفدن ممثلری وساطتیه تدویر مقدرات فکرنده بولنان ملت آرده سنده بر عصر دنبری دوام ایدم کلن منازعه ، انجق ۱۶۸۸ سنه سی اختلالیه ختام بوله بیلمشدر .

بیوک اختلاللر علی الاکثر ، آشاییدن دکل یوقارودن باشلارلر وقوتی ، غلیانه کلن اهالییه مدیوندرلر .

شوراسی محققدرکه ظهور ایتش - اختلالاتک کافه سی ، مهم بر قسم عسکرک اشتراک و معاوتی سبق ایتدیکجه وجوده کله مش و کله میه جکدر . فرانسه ده قراللق ، اون التیجی [لوئی] نك اعدامیه دکل ، انضباطدن محروم قالان عسکرینک مدافعه دن امتناعیه سقوط ایتمشدر .

علی المعتاد احوالک جریاننه قارشو لاقید قالان عسکر ، اصل ذهنیت سرایتیه حرکت کله . ترکیاده ، بعض ضابطلرک اتفاق نتیجه سی اوله رق حکومت مطلقه سقوط ایدنجه ، یونان امرای عسکریه سی بو حرکتی تقلیده ، وهر ایکی شکل اداره آرده سنده هیچ بر علاقه و مناسبت اولدیغی حالده ، اداره حکومتی دکیشدیرمه قالیشدیلر .

بر حرکت عسکریه بر حکومتی ده ویره بیلر ، [اسپانیول جمهوریتلرنده انجق بر صورتله اولور]

فقط بویله بر اختلال ، مهم تأثیرات الفایتمک امکانی حصول بولق ایچون ، هر حالده عمومی بر عدم ممنونیت و امید لرده مستند اولمیدر . عمومی وحاد بر شکل آیدجه ، عدم ممنونیت اختلالاته سببیت ویرمک کفایتی خائنر دکلدرد . بر قاچ کشی بی هرب و غارت ، جنایتیه تشویق محکندر انجیق بتون بر ملتی ویا او ملتک قسم اعظمی آیاغه قالدیرمق ایچون مشوقلرک آثار تحریکاتی توالی ایتمک شرط اعظمدر . بویله بر حرکتی اداره ایدنلر ، عدم ممنونیتی مزید ایچون ، بتون وقوعات وحادثات الیمه دن حکومتک مسئول اولدیغنی وکندیلمی طرفندن تکلیف اولنان طرز اداره نک عموم خلقی ایچون بر دوره رفاهیت وسعادت تأمین ایده جکی سرد واتیان ایله هرکسی اقتاعه جالیشیرلر . بوفکرلر خلقک اعماق روحنده کوك صالار ، صوکر ایواش یواش . تلقین و سرایت طریقیه توسیع ساحه ایدر ، و ، ارتق ، اختلالک زمان کمالی ده حلول ایدر . ایشته خرسیتیانلق و فرانسه اختلاللری بو قاعده وقانونه توفیقاً احضار اولمشلردر . کرچه خرسیتیانلق اختلالی آنجیق بر جوق سنه لرک تعافی اوزرینه حاصل اولمش وبالعکس فرانسه اختلالی پک آز زمانده عناصر لازمه سنی اکمال ایدرک صرصر تأثر ایله ساحه تکوینده ولوله دار اولمش ایسه ده بونک اسبابی تعمیق ایدلرکده کورولورکه برنجیسی ، مادی قوتی پک کچ الیه ایتدیکی حالده ایکنجیسی سلاح موجودیتی آز زمان طرفنده حاضر لامشدر . ابتدالرده خرسیتیانلقه انتساب ایدنلر ، سفالیه آلوده بر حیاتک بر سعادت ابدیهیه تحویل شکل ایده جکی خفنده کی موعیددن جوش و خروشه کلش اولان موقعا پک وضع بر طاقم آدملردن واسیرلردن عبارت ایدی . تاریخده امثال عدیده سی مشهور و تأثیراتی اسلفندن اعلایه طوغری نمایان اولان بر حادثه سرایت مقتضاسیجه ، مذهب ، ملتک بتون طبقات علیاسنه استیلا ایتمش وشوقدر وارکه ایجه تعمیم ایتمش اولان بویله یکی بر عقیده نک بر ایمبراطور طرفندن رسمی بر دین اولق اوزره قبول ایدلسی ایچون آرهدن پک جوق زمان کچمی لازم کلشدر .

اختلالات سیاسیه نک نتایجی . — بر فرقه احراز غلبه ایدنجه بالطبع جمهوری

کندی منافی مقتضیاتنه کوره تنظیمه سعی اولور . اختلال ، منسوبین عسکریه ، محافظه کارلر ، جذریلر Radicaux الخ کبی عناصردن هانکیسنت اثری ایسه تشکیلات ده اودا اثره داخلنده بر طاقم غرقلر ایله تظاهر ایدر . قوانین ونظامات جدیده ، موقع اقتداره کلن فرقه نک و اوکا معاونت ایتمش اولان طبقات خلقک منافعه هر بوطدر . فرانسه اختلالی زمانده اولدینی کبی غلبه ، شدید مجادلات نتیجه سنده استحصال اولمش ایسه ، سابقا موضوع اولان اصولات و دساتیر حقوقیه نک زمام اداره بی اللرینه کچیرنلر طرفندن بستیون حکمدن اسقاط و اداره سابقه طرفدارلرینک دوچار غدر و اعتساف ایدملری بر امر ضروریدر .

فرقه غالبه ، کندی منافع مادیه سندن ماعدا ، بر مذهب ، بر دین ویا بر عقیده بی مدافعه ایله مکلف ایسه ، روا کوریلن مظالم و اعتسافات حد غایبه واریر . ارتق مغلوب اولان بر فرقه ایچون امید صرحت امکانی زائل اولور . اسپانیولرک عربلره قارشو ارتکاب ایتدکاری حرکات بشیجه ، انکیزیسیون مظالمی ، قونوانسیون زمانده ایقاع اولنان قتل عاملر ، فرانسه ده جمعیات دینییه علیه تطبیق ایدیلن قانونلر انجیق بوصورتیه تفسیر وایضاح اولنه بیلیر . غیر محدود بر قوت ونفوذ تأمین ایدن فرقه غالبه بعضاً صوک درجه شدید تدابیر اتخاذینه میال اولور . ایشته اووقت کندیسی دفع و ازاله سی غیر قابل اولان و افکاری ، اجرا ایتدیکی تحکم علیه چویردک عاقبت ، - فرانسه اختلالک نهایتنده

اولدینی کبی - هجومله قارشو عاجز برحاله دوشوردهن برچوق احتیاجات والجا آته معروض کوروروز. اخیراً آوسترالیاده صرف همله دن عبارت اولق اوزره تشکل ایدن هیئت نظار، عینیه بوصورته حرکت و اوچ آی صوکره سقوط ایتشد.

تعداد ایتدی کمز احوال مستثنیات قیلندندر. اختلافاتک اکثریسی موقع اقتداره یکی بر حکمدار کتیرمک مقصدیه ظهور ایتشد. بر صنف خلقی حمایه و فضله صحابته دکل، طبقات مختلفه اهاالینک اعتقاد و حرمتنه مظهر اولق سایه سنده محافظه موقع و نفوذ ایده جکنه قطعاً قانع اولان حکمدار، هیچ بر صنف و طبقه تک اثری آلتنده قلامق ایچون بر نوع موازنه حصوله سعی اولور. چرنکه بر قسم خلقک توسیع و تزید نفوذ ایتسنی تجویز ایتک، بر حکمدار ایچون اونی آصر موقعنه کترمک دیمکدر. بو قاعده، روحیات سیاستک اک صاغلام اساسیدر. فرانسه قرالری، اصلزادگانک وبالاخره رهبانک طاشقینقلرینه قارشو حرکت ایتکله بو مهم دستوری پک کوزل اکلادقلرینی کوسترملردر. دردنجی [هانری]، بو قاعدهیه رعایت ایتش اوله ایدی [قائوسا] ده کوردیکی حقارتدن مصون قالردی. روما ایمپراطورلینک اسباب انحطاطندن بری بو طریقدن انحرافی کیفیتی اولشد.

دعوی وکیلی معلم کریدی

اصمد ساقی

برهفته لق تاریخ حرب

[۱۳ - ۱۸ ایلول ۱۹۱۷]

بو هفته تک وقوعات حربیه سندن زیاده وقوعات سیاسییه سی زنکیندر. فی الحقیقه حرب جبهه لرنده فوق العاده بر حرکت اولامش ایکن سیاسیات ساحه لرنده پک جالب نظر حادثات کورولدی. از جمله، کچن نسخه منهد خبر ویردی کمز وجهله، آلمان و آوستریا - مجار حکمدارلری لهستان حقنده نشر ایتدکلری برر بیاننامه ده لهستان تشکیلات سیاسییه سنی و نیایت سلطنتک صورت ترکیب ایله لهستان قرالینک ختام حربیه قدر دول مرکزیه تحت حمایه سنده وجه تکامل و انکشافنی بیایدیردیله. لهستان مجلس نیابتی ریاستنه وارشوا بلایه رئیس پرنس (لوبو میرسکی) انتخاب اولوندی. مجلس نیابت اوچ اعضادن مرکب اوله جنی جهتله دیگر ایکی اعضا دخی بیه دول مرکزیه طرفندن انتخاب ایدیله جکلردر.

دول مرکزیه بوبیاننامه لریله، لهستان حکومتی حقوق اساسیه سنی، ایچنده بولنیلان حال حربک مساحه سی درجه سنده ساحه حقیقه چیقارملردر. لهستان، حکمدار صلاحیتنی حائر اولاجق اولان مجلس نیابت طرفندن تعیین ایدیله جک باش وکیلی واسطه سیله قوه اجرائیه سنی تمیل و انفاذ ایده جکدر. قانون اساسییه توفیقاً، بومجلسک صلاحیت تشریعیه سنه اشتراک ایتک اوزره برشورای دولت تشکل ایله جکدر. الحاصل لهستان حقوق اداریه و صلاحیت تشریعیه سنده مستقل اولاجق و یالکز اشغال حقوقه تماس ایدر صورتده لهستان محکمه لریله مأمورلری طرفندن ویریله جک حکملرک صحت و قانونیتنی دول مرکزیه والیری تدقیقه صلاحیتدار بولنه جقدر.

کورولبورکه دول مرکزیه، کچن سنه لهستان استقلالنی اعلان ایتدکلری کبی بو سنه ده حال حربک مساعده سی درجه سنده بواسطه وادیسند یکی وفعال آدیملر آتمشردر. بو استقلالک صفحات تکاملنی بز تورکلر، اسکیدن بری لهستان امورینه علاقه دار اولق صفتیه، ممنونانه تلقی ایده رز.